

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem Sancti Thomæ Tomvs ...

Complectens ad viginti sex Quæstiones priores, centum & septem
Disputationes in Capita diuisas

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1621

Præfatio Ad Primam Qvæstionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80983](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80983)

PRIMA PARS
SVMMÆ THEOLOGIAE
S. THOMÆ
AQUINATIS.

CVM
COMMENTARIIS,
ET
DISPVATIONIBVS,
P. GABRIELIS VASQUEZ,
E SOCIETATE IESV.
PROLOGVS.

OVIA Catholica veritatis Doctor, non solum profectos debet instruere: sed ad eum pertinet etiam incipientes erudire (secundum illud Apostoli 1. ad Corinth. 3. Tanquam paruulis in Christo, lac vobis potum dedi, non escam) propositum nostræ intentionis in hoc opere est, ea quæ ad Christianam religionem pertinent, eo modo tradere, secundum quod congruit ad eruditionem incipientium.

Considerauimus namque huius doctrinæ nouitios, in iis quæ à diuersis scripta sunt, plurimum impediri, partim quidem, propter multiplicationem inutilium questionum, articulorum, & argumentorum: partim etiam, quia ea quæ sunt necessaria talibus ad sciendum, non traduntur secundum ordinem discipli-

Vasquez. Tom. I.

næ, sed secundum quod requirebat librorum expositio, vel secundum quod se præbebat occasio disputandi: partim quidem, quia eorundem frequens repetitio & fastidium, & confusionem generabat in animis auditorum.

Hæc igitur, & alia eiusmodi euitare studentes tentabimus cum confidentia diuini auxilij, ea quæ ad sacram doctrinam pertinent, breuiter, ac dilucide prosequi, secundum quod materia patietur.

PRÆFATIO
AD
PRIMAM QUESTIONEM.

IAM ET SI scientia Theologiæ circa Deum, & cætera, quæ ad ipsum pertinent, tanquam circa proprium obiectum versetur, in hac tamen questione S. Thomas, & Scholastici omnes in prologo libri sententiarum, id præstant, quod ceteri omnes naturalium artium, & scientiarum Scriptores in principio cuiusque scientiæ præstare solent, præmittere nimirum quædam prolegomena, ad

A

na, ad

na, ad explicandam necessitatem, naturam, & modum procedendi illius. Theologica igitur tractatio non tantum disputat de Deo, deque aliis rebus ad ipsum spectantibus, sed etiam, quod proprium est cuiusque alterius scientiæ, & facultatis, supra se disputationē reflectit, & de semetipsa ea, quæ diximus, considerat. Ex quibus sanè, nō pauca utilissima essent, nisi pueruli potius curiositates, quam gravitate Theologica, tractarentur. Sunt autem multa, quæ libenter omitterem, quod difficultatem videantur habere communem cum rebus logicis, & philosophicis: à quibus, quoad eius fieri potest, libenter abstineo, ab iis præsertim, quæ ad explicandas Theologicas veritates parum conducere videntur. Verum quia S. Thomas de illis disputavit, quædam etiam nos attingemus: ne statim in ipso disputationum exordio difficultates effugere videamur. In progressu tamen operis multa libenter prætermittimus, quæ logica, aut philosophica omnino videbuntur, ex iis, quæ à recentioribus Theologis S. Thomæ interpretibus disputantur. Illa verò solùm ex professo examinabimus, quæ ad explicationem Theologicarum difficultatum, adiumento esse poterunt. Ut enim ostendamus disp. 12. c. 2. & 4. hæc nostra scholastica Theologia non tantum testimoniis Scripturæ, Conciliorum, & Patrum, atque Ecclesiæ traditionibus præcipuè innititur, sed etiam rationibus philosophicis non parum iuvatur.

QVÆSTIO I.

De sacra Doctrina, qualis sit, & ad quæ se extendat, in decem articulos divisa.

ET ut intentio nostra sub aliquibus certis limitibus comprehendatur, necessarium est primo investigare de ipsa sacra doctrina, qualis sit, & ad quæ se extendat.

ARTICVLVS I.

Vtrum sit necessarium præter philosophicas disciplinas aliam doctrinam haberi.

1.
2.2. q. 2. ar. 3.
Et 4. Et 1.
prolo. art. 2.
Et 1. contra
Gen. cap. 4.
Et 6. Et veri.
q. 14. art. 11.

AD primum sic proceditur. Videtur quod non sit necessarium præter philosophicas disciplinas aliam doctrinam haberi. Ad ea enim, quæ supra rationem sunt, homo non debet conari, secundum illud Ecclesiast. 3. Altiora te ne quæsieris. Sed ea, quæ rationi subduntur, sufficienter traduntur, in philosophicis disciplinis: superfluum igitur videtur præter philosophicas disciplinas aliam doctrinam haberi.

Præterea, doctrina non potest esse nisi de ente: nihil enim scitur nisi verū, quod cum ente congruitur. Sed de omnibus entibus tractatur in philosophicis disciplinis, & etiā de Deo: vnde quædam pars philosophiæ dicitur Theologia, siue scientia diuina, ut patet per Philosophum in 6. Metaphysicæ. Non fuit igitur necessarium præter philosophicas disciplinas aliā doctrinam haberi.

Sed contra est, quod dicitur ad 2. Tim. 3. Omnis Scriptura diuinitus inspirata,

Aristot. 6.
meta. com.
2. com. 3.
2.

utilis est ad docendum, ad arguendum, ad corripiendum, ad erudiendum ad iustitiam: Scriptura autem diuinitus inspirata, non pertinet ad philosophicas disciplinas, quæ sunt secundum rationem humanam inuenta: vile igitur est præter philosophicas disciplinas esse aliam scientiam diuinitus inspiratam.

Respondeo dicendum, quod necessarium fuit ad humanam salutem esse doctrinam quandam secundum reuelationem diuinam præter philosophicas disciplinas, quæ ratione humana inuestigantur. Primo quidem, quia homo ordinatur ad Deum, sicut ad quendam finem, qui comprehensionem rationis excedit, secundum illud. Isa. 64. Oculus non vidit, Deus, absque te, quæ præparasti diligentibus te. Finem autem oportet esse præcognitum hominibus qui suas intentiones & actiones debent ordinare in finem. Vnde necessarium fuit homini ad salutem, quod ei nota fierent quædam per reuelationem diuinam, quæ rationem humanam excedunt.

Ad ea etiā, quæ de Deo ratione humana inuestigari possunt, necessarium fuit hominem instrui reuelatione diuina: quia veritas de Deo per rationē inuestigata, à paucis, & per longum tempus, & cum admittance multorum errorum homini proveniret: cuius tamen veritatis cognitione dependet tota hominis salus, quæ in Deo est. Ut igitur salus hominibus & conuenientius, & certius proveniat, necessarium fuit quod de diuinis per diuinam reuelationem instruerentur. Necessarium igitur fuit, præter Physicas disciplinas, quæ per rationem inuestigantur, sacram doctrinam per reuelationem haberi.

Ad primum ergo dicendum, quod licet ea, quæ sunt altiora hominis cognitio ne non sint ab homine per rationem inquirenda, sunt tamen à Deo reuelata suscipienda per fidem. Vnde & ibidem subditur. Plurima supra sensum hominum ostensa sunt tibi. Et in huiusmodi sacra doctrina consistit.

Ad secundum dicendum, quod diuersa ratio cognoscibilis diuersitatem scientiarum inducit. Eandem enim conclusionem demonstrat Astrologus: & Naturalis, puta, quod terra est rotunda, sed Astrologus per medium mathematicum, id est, à materia abstractum; Naturalis autem, per medium circa materiam consideratum. Vnde nihil prohibet de eisdem rebus, de quibus Physicæ disciplinæ tractant secundum quod sunt cognoscibilia lumine naturalis rationis, etiam aliam scientiam tractare secundum quod

2.2. ar. 4.

2.2. ar. 2.
ad 2.